

Aika 13.11.2023, klo 18:00 - 20:51

Paikka Monitoimikeskus Sillan ruokasali

Käsitellyt asiat

§ 49 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 50 Pöytäkirjan tarkastus

§ 51 Valtuustoaloite 1/2023; selvitystyön aloittaminen kunnan maa-alueiden kaavoittamiseksi aurinkovoimaloiden käyttöön

§ 52 Taloussuunnitelma 2024-2026

§ 53 Ilmoitusasiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Maarit Lepistö, puheenjohtaja
Heikki Uusitalo, 1. varapuheenjohtaja
Janne Kantti, 2. varapuheenjohtaja, poistui 19:50
Mira Card
Pasi Eloranta
Eeva Harhala
Päivi Hiltunen
Tommi Hollo
Anna-Kaisa Immonen
Tiina Jokela
Esa Järvenpää
Suvi Järvenpää
Jarmo Järvinen
Jarmo Kalliola
Jouni Lampinen
Mauri Lepola
Risto Linnainmaa
Mirka Löf
Johanna Martikainen
Rauno Mäki
Janne Mäkinen
Hannele Nordfors
Heimo Nordfors
Hannamaija Oinonen
Kirsi Parhankangas
Olavi Pesu
Vilho Ponkiniemi
Tuomas Potila
Katariina Pyly
Kati Seppä
Jari Takala
Sami Vesikko
Arja-Riitta Väre
Tommi Väre
Raija Westergård

Muut saapuvilla olleet

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, sihteeri
Antero Alenius, kunnanjohtaja
Eija Anttila, vanhusneuvoston varaedustaja
Johanna Anttila, vammaisneuvoston varaedustaja
Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja, poistui 19:50
Essi Kyröjoki, nuorisovaltuuston edustaja
Jyri Lammela, henkilöstöpäällikkö
Kimmo Levänen, sivistysjohtaja
Erja-Riitta Myllymäki, hallintopalvelusihteeri
Minna Peltola, tietohallintopäällikkö
Ville Vuorihuhta, tietohallintosuunnittelija

Poissa

Johanna Leppänen
Timo Mäkelä
Riitta Palomäki, vammaisneuvoston edustaja
Timo Sasi
Aki Tainio
Juhani Vatajaniemi
Arja Viitasaari, vanhusneuvoston edustaja

Allekirjoitukset

Maarit Lepistö
Puheenjohtaja

Tiina Paloranta
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

19.11.2023

20.11.2023

Tommi Hollo

Anna-Kaisa Immonen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on julkaistu Hämeenkyrön kunnan yleisessä tietoverkossa (www.hameenkyro.fi) kuntalain 140 §:ssä säädetyllä tavalla 20.11.2023.

Erja-Riitta Myllymäki, hallintopalvelusihteeri

§ 49

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty valtuutetuille 7.11.2023. Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kunnan nettisivuilla 7.11.2023 (kuulutus 90/2023) ja julkaistu UutisOivassa 8.11.2023.

Valtuutettu Timo Sasi on ilmoittanut esteestä saapua valtuuston kokoukseen sähköpostilla 16.10.2023. Hänen tilalleen on kutsuttu Perussuomalaisten 1. varavaltuutettu Tommi Väre.

Valtuutettu Juhani Vatajaniemi on ilmoittanut esteestä saapua valtuuston kokoukseen sähköpostilla 7.11.2023. Hänen tilalleen on kutsuttu SDP:n 1. varavaltuutettu Jari Takala.

Valtuutettu Johanna Leppänen on ilmoittanut esteestä saapua valtuuston kokoukseen sähköpostilla 9.11.2023. Hänen tilalleen on kutsuttu Kokoomuksen 1. varavaltuutettu Olavi Pesu.

Valtuutettu Timo Mäkelä on ilmoittanut esteestä saapua valtuuston kokoukseen 12.11.2023. Hänen tilalleen on kutsuttu Kokoomuksen 2. varavaltuutettu Hannele Nordfors.

Valtuutettu Aki Tainio on ilmoittanut puhelimitse 13.11.2023 esteestä saapua valtuuston kokoukseen. Hänen tilalleen on kutsuttu Kokoomuksen 3. varavaltuutettu Heimo Nordfors.

Vanhusneuvoston edustaja Arja Viitasaari on estynyt saapumaan kokoukseen, hänen tilallaan on vanhusneuvoston varaedustaja Eija Anttila.

Vammaisneuvoston edustaja Riitta Palomäki on estynyt saapumaan kokoukseen, hänen tilallaan on vammaisneuvoston varaedustaja Johanna Anttila.

Päätös

Todettiin.

§ 50

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Tommi Hollo ja Anna-Kaisa Immonen.

Valtuuston pöytäkirja laitetaan tietoverkkoon nähtäville heti kun se on allekirjoitettu ja tarkastettu, viimeistään kuitenkin viikon kuluttua kokouksesta.

Päätös

Valittiin.

Kunnanhallitus, § 274, 06.11.2023
Kunnanvaltuusto, § 51, 13.11.2023

§ 51

Valtuustoaloite 1/2023; selvitystyön aloittaminen kunnan maa-alueiden kaavoittamiseksi aurinkovoimaloiden käyttöön

HMKDno-2023-145

Kunnanhallitus, 06.11.2023, § 274

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Lahtinen

leena.lahtinen@hameenkyro.fi

kaavoituspäällikkö

Perussuomalaisten valtuustoryhmä (aloitteen allekirjoittaja Janne Mäkinen) jätti seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 20.3.2023:

"Valtuustoaloite selvitystyön aloittamiseksi kunnan maa-alueiden kaavoittamiseksi aurinkovoimaloiden käyttöön

Suomessa on meneillään energiatuotannon murros, joka luo myös uusia mahdollisuuksia. Tulevaisuuden energiatuotanto hajautuu nykyistä useampiin maantieteellisiin sijainteihin, mikä kasvattaa energihuollon varmuutta yhteiskunnan tasolla, mutta mahdollistaa myös uusien liiketoimintojen syntyminen paikallisesti. Paikallisuus tarkoittaa toisaalta myös uusia investointeja, työpaikkoja sekä uusia mahdollisuuksia elinkeinoinnovaatioille uusiutuvan energian ympärille. Aurinkoenergian uusimmat teknologiat ovat hyvin kehittyneitä ja aurinkoenergiarakentaminen on voimakkaassa kasvussa. Suomessa on rakenteilla ja suunnitteilla lukuisia, niin teollisen kuin pientalojenkin kokoluokan aurinkovoimaloita eri puolilla maata, ne kun tuottavat myös talvikuukausina.

Aurinkovoimala on monessakin suhteessa parempi vaihtoehto kuin esimerkiksi tuulivoimala. Aurinkopaneelit sijoittuvat maatasoon, maksimissaan n. 4 metrin korkeuteen eikä näin ollen aiheuta ympäristölleen visuaalista tai muutakaan haittaa. Ne on myös äänettämiä, lähes huoltovapaita ja kustannuksiltaan huomattavasti edullisempia esimerkiksi juurikin tuulivoimaan verrattuna. Aurinkovoimala alkaa tuottamaan heti paneelien asentamisen jälkeen ja voimalan kokoa voi kasvattaa tarpeen mukaan tai jopa siirtää toiseen paikkaan maltillisella työmäärällä ja kustannuksin.

Näin joutomaat ja muuhun rakentamiseen kelpaamattomat maa-alat voidaan valjastaa aurinkovoimaloiden käyttöön, jopa vanhat maisemoidut kaatopaikat, maan läjitysalueet jne.

Kuten jo lausutusta voi päätellä, pidämme aurinkovoimaa kannattavana energialähteenä kun taas tuulivoiman rakentaminen on vähintäänkin kannattamatonta ja näin ollen kallista, sekä kaikkien luontoarvojen vastaista.

Tästä tulemmekin tekemään oman aloitteen ja kyseenalaistamaan tuulivoimaloiden hyödyt. Edellä mainitun perusteella esitämme, että Hämeenkyrön kunta edistää aurinkovoiman sijoittumismahdollisuuksia Hämeenkyröön arvioimalla ja kartoittamalla tarkoitukseen soveltuvan alueen sekä maapinta-alan löytymistä ja myös kaavoitusratkaisuille ja mahdollisilla alueiden vuokrasopimuksilla."

Lausunto valtuustoaloitteeseen, kaavoituspäällikkö Leena Lahtinen:

" Valtuustoaloitteessa tuodaan esille käynnissä oleva energiantuotannon murros. Myös kunnan kaavatoimikunta ja viranhaltijatahot ovat asian tunnistaneeet ja toimineet monipuolisesti energiantuotannon hankkeiden piirissä viime aikoina. Energiantuotannossa pyritään eroon tuontien energiasta, omavaraisuuteen ja paikallisesti tuotettu energia lisääntyy. Toisaalta tavoitteena on luopua fossiilisten polttoaineiden käytöstä ja käynnissä on ns. vihreä siirtymä.

Maakunnan mittakaavassa kaavoituksessa osallistutaan Pirkanmaan maakuntakaavan uudistamiseen ja vaihemaakuntakaavan Elonkirjo ja energia- prosessiin. Toistaiseksi Pirkanmaan liitossa on linjattu, ettei kaavakartalla tulla esittämään aurinkoenergian tuotantoalueita, mutta yleismääräyksessä huomioidaan hajautetun energiantuotannon tarpeet.

Energian tuotannon kannalta merkittävän Konikallion tuulivoimapuiston yleiskaavan laadinta on käynnissä kunnassa ja yhteistyötä hankkeessa tehdään Ikaalisten kaupungin kanssa. Hankkeessa sovelletaan YVA-lakia ja siihen liittyen valmistuu laaja-alainen ympäristövaikutusten arviointimenettely, jossa yhteysviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Kaavoitus on käynnistetty Hämeenkyrön kunnanhallituksen päätöksellä ja kaava-aineiston valmistuttua kaavan hyväksymisestä päätöksen tekee kunnanvaltuusto. Viranhaltijat toteuttavat kunnan luottamuselinten päätöksiä kunnan kaavoituksessa. Kaavoitusprosessia ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki ja kunnan kaavoituksessa osallisia sekä kuntalaisia kuullaan ja tiedotetaan sen mukaisesti. Aloitteessa otetaan kantaa tuulivoimahankkeeseen, mutta varsinaisesti aloite koskee aurinkovoimaa.

Kunnan rakennusjärjestys ei rajoita aurinkokeräinten asentamista rakennuksiin ja kunnan rakennusvalvonta on pyrkinyt edistämään niiden asentamista. Kunnan omissa rakennushankkeissa aurinkokeräinten asentamisesta päätetään hankekohtaisesti. Laajoilla kattopinnoilla tai rakennusten yhteydessä ne voivat olla merkittävä rakennuksen energiankulutuksen pienentäjä.

Asuinalueiden kaavamääräyksissä ei ole kielletty aurinkokeräinten asentamista. Sasiin valmistui vuonna 2021 Aurinkopellon asemakaava, jossa asuinrakennuksen lapsuunta on määrätty suoraan etelään siten, että maksimoidaan aurinkolämmön tai aurinkosähkön tuottaminen. Muissakin hankkeissa mm. Seuloontien pientaloalueella ja Neidonniityn alueella on huomioitu asemakaavassa soveltuvuus aurinkoenergiatuotantoon, mutta rakentajia ei ole sidottu tiettyyn lapsuuntaan. Jatkossakin tullaan asiaan kiinnittämään huomiota uudisalueiden kaavoja suunniteltaessa.

Kaavoituksen osalta vaihtoehtoisiin energiantuotantomuotoihin perehdytään tasapuolisesti. Elinympäristöpalvelujen viranhaltijoiden ja kaavatoimikunnan toimesta on toteutettu syyskuussa 2023 tutustumiskäynti Leppäkoski Group Oy:n Ikaalisten aurinkovoimalaan ja Hämeenkyrön Konikallion tuulipuiston suunnittelualueelle.

Aloitteessa vertaillaan tuulivoima- ja aurinkovoimatuotantoalueiden ympäristövaikutuksia ja kannattavuutta. Tällä hetkellä tuulivoimatuotanto on taloudellisesti kannattavampaa ja tehokkaampaa Suomen osalla. Kuitenkin molemmilla energiantuotantotavoilla on toisiaan tukevaa vaikutusta. Aurinkokeräinten pitkä kuoletusaika (n. 10 vuotta) ja talviajan vähäinen tuotto vähentävät taloudellista kannattavuutta. Teollisenluokan suurilla aurinkovoimala-alueilla, jotka voivat olla laajuudeltaan 30- 60 hehtaaria, myös mm. luontokato kentän alustalla ja lähimaisemavaikutukset vaativat sijoitustilanteissa vaikutusten arviointia ja

kaavoitusta. Pienempiä voimala-alueita on sijoitettu myös suunnittelutarveratkaisuun perustuen.

Aurinkovoimaloilla voidaan luoda omavaraisuutta ja monipuolisuutta sähkön tuotantotapoihin, niin yksilötasolla oman asunnon osalta, kuin kuntatasolla laajemmilla tuotantoalueilla. Oleellista on saada hanketoimijoita näiden rakennushankkeisiin. Aurinkovoimalakentän koosta ja sijoituksesta riippuen harkitaan tapauskohtaisesti, luvitetaanko hanke suunnittelutarveratkaisun vai kaavoituksen kautta. Aina alueiden sijoittumiseen ei tarvita kaavoitusta.

Kunnan osalta on käyty läpi maanomistuksia ja niiden sopivuutta voimala-alueeksi neuvottelussa aurinkovoimaloita kehittävän yrityksen edustajien kanssa 30.5.2023. Tuolloin todettiin, että kunnan laajimmat maa-alat ovat pääosin metsänpeitteisiä tai viljelyssä olevia peltoalueita ja sellaisena voimala-alueiksi heikosti sopivia. Tarkastelussa mahdolliseksi alueeksi nousi tila Kakkuri (kiinteistötunnus 108-408-4-65), n.15 hehtaaria Vaiviantien varrella, joka kuitenkin osoittautui kyseiselle toimijalle liian pienialaiseksi. Yritykset kontaktoivat myös yksityisiä maanomistajia ja tekevät oma-aloitteisesti kartta- ja olosuhdetutkimusta ja oleellista on tutkia myös hankealueen liitettävyyttä 110- sähkölinaan.

Kunnassa on tavoitteena käynnistää 2024-2025 koko kuntaa kattavan Hämeenkyrön strategisen yleiskaavan 2040 päivitystyö. Yhdeksi työn tavoitteeksi voidaan ottaa energiantuotannolle sopivien alueiden kartoitus. Aurinkoenergian tuotannon sijoittumismahdollisuuksia voidaan tutkia laatimalla erillisselvitys sopivista maa-alueista koko kunnan strategisen yleiskaavan päivitystyön yhteydessä. Tarvittaessa kunnan kaavoitus myös jatkossa voi hanketoimijoiden kanssa yhteistyössä etsiä sopivia voimaloiden sijoituskohteita."

Kaavatoimikunta on käsitellyt asiaa 26.10.2023 kokouksessaan.

Ehdotus

Esittelijä: Antero Alenius, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen, että

1. kunta edistää aurinkoenergiantuotannon sijoittumismahdollisuuksia laatimalla erillisselvityksen sopivista maa-alueista koko kunnan strategisen yleiskaavan päivitystyön yhteydessä
2. aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto, 13.11.2023, § 51

Hallitus 6.11.2023, 274 §.

Ehdotus

Hallitus esittää valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen, että

1. kunta edistää aurinkoenergiantuotannon sijoittumismahdollisuuksia laatimalla erillisselvityksen sopivista maa-alueista koko kunnan strategisen yleiskaavan päivitystyön yhteydessä
2. aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

aloitteen 1. allekirjoittaja, kaavoituspäällikkö Lahtinen, hallintopalvelusihteri Myllymäki

---

Kunnanhallitus, § 143,05.06.2023
Kunnanhallitus, § 204,04.09.2023
Kunnanhallitus, § 211,11.09.2023
Kunnanhallitus, § 265,30.10.2023
Kunnanhallitus, § 277,06.11.2023
Kunnanvaltuusto, § 52, 13.11.2023

§ 52

Taloussuunnitelma 2024-2026

HMKDno-2023-256

Kunnanhallitus, 05.06.2023, § 143

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiina Paloranta
tiina.paloranta@hameenkyro.fi
talous- ja hallintojohtaja

Vuoden 2024 talousarvion ja 2024 - 2026 laadinnan pohjana on hyväksytty taloussuunnitelma sopeuttamisohjelmalla täydennettynä.

Talousarvion laadinnan aloittamiseksi on tehty pohjatyötä ja annettu ohjeita palvelualueille. Elinympäristölautakunta ja sivistyslautakunta ovat pitäneet talousseminaarit ja käyneet läpi vuodelle 2024 tulevia muutoksia, joita esittävät otettavaksi huomioon raamia tehtäessä.

Talousarvion raami hyväksytään hallituksen syyskauden ensimmäisessä kokouksessa elokuussa.

Hallitukselle esitellään kokouksessa talousarvion laadinnan pohjatietoja.

Ehdotus

Esittelijä: Antero Alenius, kunnanjohtaja

Hallitus saa tiedokseen talousarvioraamin laadintavaiheen ja käy siitä ohjaavan keskustelun.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 04.09.2023, § 204

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiina Paloranta
tiina.paloranta@hameenkyro.fi
talous- ja hallintojohtaja

Vuoden 2024 talousarvion ja 2024 - 2025 taloussuunnitelman laadinnan pohjana on hyväksytty taloussuunnitelma sopeuttamisohjelmalla täydennettynä.

Talousarvion pohjatyötä on tehty kevästä alkaen keräämällä lautakuntien käsittelimät talousarvion muutostiedot.

Lautakunnilta saatujen tietoja ja muiden tiedossa olevien muutosten (esim henkilöstömenojen muutos) perusteella on tehty luonnos talousarvioraamiksi.

Hallitus päättää raamin 11.9.2023 kokouksessaan. Hallitus ja lautakunnat pitävät yhteisen talousarvioseminaarin 2.10.2023.

Lautakunnat pitävät talousarviokokouksensa 9.-13.10.2023. Talousarvio on tarkoitus saada valtuuston päätettäväksi marraskuun kokoukseen.

Vuoden 2024 talousarvioraamia on laadittu näillä perustella

- maltillinen tulojen arviointi
- sopeuttamisohjelman noudattaminen siltä osin, kuin se on mahdollista
- investointiohjelman realistisuus
- meno- ja tuloraami erikseen
- valtionosuudet ja verotulot arvioidaan Kuntaliiton ennakkotietojen perusteella
- henkilöstömenoihin lasketaan mukaan tiedossa olevat sopimuskorotukset
- palvelualueiden esittämiä muutoksia otetaan osittain.

Hallitukselle esitellään kokouksessa talousarvion laadinnan pohjatietoja ja talousarvioraamin luonnosversio. Hallitukselle esitellään myös investointiosaan esitettäviä hankkeita. Tästä toimitetaan hallitukselle yhteenveto torstaina sähköpostilla. Hallitus käy myös keskustelun veroprozentista.

Ehdotus

Esittelijä: Antero Alenius, kunnanjohtaja

Hallitus saa tiedokseen talousarvion laadinnan vaiheen ja käy siitä ohjaavan keskustelun.

Päätös

Hallitus kävi keskustelun talousarvioraamista, investointiosasta ja veroprozentista.

Kunnanhallitus, 11.09.2023, § 211

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiina Paloranta
tiina.paloranta@hameenkyro.fi
talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Liite, TA 2024 palvelual. raami_kh 11092023

Hallitus on käynyt läpi raamin laadinnan perusteet ja määritellyt raamin tason.

Raami annetaan talousarvion laadinnan pohjaksi. Talousarvion 2024 raami on annettu ulkoisten menojen ja tulojen tasolla palvelualueille ja vesihuoltolaitokselle. Investointiosan raamiksi asetetaan neljän miljoonan euron taso.

Talousarvion laadintaan annetaan tekniset laadintaohjeet erikseen.

Lautakunnat pitävät talousarviokokouksensa lokakuun toisella viikolla.

Vuoden 2024 talousarvioraami on liitteenä. Oheismateriaalina on raamin laadinnan pohjatiedot.

Perustelut:

Vuoden 2023 talousarvion ulkoiset menot ovat 23.601.936 euroa. Palvelualueiden alustavat arviot vuoden 2024 menotarpeista ovat olleet 25.463.836 euroa. Siinä on varauduttu mm. sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin sekä 1 % yleiseen menokasvuun. Menotarpeet sisältävät myös esityksiä vakanssimuutoksista ja lisävakansseista. Esitetty taso tarkoittaisi 7,8 % menokasvua.

Esitettävä talousarvioraami on 25.039.000 euroa, joka tarkoittaa 6,1 % menokasvua. Nykyisten alustavien verotulo- ja valtionosuusarvioiden perusteella talousarvio olisi noin 800.000 euroa ylijäämäinen.

Investointitarpeita on kolmelle seuraavalle vuodelle esitetty yhteensä 15,6 milj. euroa ja osa esityksistä on taloussuunnitelman ulkopuolisia kohteita. Tällä hetkellä kolmen vuoden toteutuva investointitaso on yhteensä noin 10 milj. euroa. Nykyisen suuruisella taloudella vuosittainen enimmäisinvestointitaso on 3-4 milj. euroa, jos lisälainoitukselta halutaan välttyä. Investointiesityksille ei aseteta raamia, mutta nyt esitetyt investointitarpeet ovat liian suuret. Vuodelle 2023 varatut suunnittelukohteet tulee valmistua talousarviovalmistelun aikana ja tarvittaessa yhteistyössä palvelualueiden kanssa.

Käyttötalouden talousarvioraami asettaa ylärajan lautakunnissa hyväksyttävälle talousarvioehdotuksille. Palvelualueiden tulee edelleen hakea keinoja raamin mahdollistaman käyttötalouden menokasvun vähentämiseksi. Verotulojen ja valtionosuuksien nykyiset hyvät kehitysarviot eivät anna oikeaa kuvaa vuoden 2024 taloustilanteesta.

Ehdotus

Esittelijä: Antero Alenius, kunnanjohtaja

Hallitus

1. hyväksyy liitteenä olevan raamin palvelualueiden talousarvion laadinnalle
2. oikeuttaa kunnanjohtajan tekemään tarvittaessa raamiin tarkennuksia
3. valtuuttaa talous- ja hallintojohtajan antamaan talousarvion laadintaohjeen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 30.10.2023, § 265

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta

tiina.paloranta@hameenkyro.fi

talous- ja hallintojohtaja

Kunnanjohtajan talousarvioesityksen luonnos on valmistunut ja on oheismateriaalina.

Hallitus käy luonnoksen läpi ja tarvittaessa antaa ohjausta mahdollisiin korjauksiin lopullista esitystä varten.

Hallitus päättää talousarvioesityksestä valtuustolle 6.11.2023 ja valtuusto päättää talousarviosta 13.11.2023.

Valtuusto pitää talousarvioseminaarin 30.10.2023.

Ehdotus

Esittelijä: Antero Alenius, kunnanjohtaja

Hallitus käy läpi kunnanjohtajan talousarvioesityksen luonnoksen.

Päätös

Hallitus kävi luonnoksen läpi.

Kunnanhallitus, 06.11.2023, § 277

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta

tiina.paloranta@hameenkyro.fi

talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 TA 2024 kh 6.11.2023

Toimintakate on 25,6 milj. euroa. Verotuloarvio on 23,4 milj. euroa. Valtionosuudet ovat 8,1 milj. euroa.

Vuosikate on 5,4 milj. euroa. Vuosikate riittää kattamaan poistot.

Vuoden 2024 tilikauden tulos talousarviossa on positiivinen 370 000 euroa.

Investointiohjelman eurotaso on reilun 4 milj. euroa.

Henkilöstösuunnitelmassa on 2 uutta vakanssia, liikunnanohjaaja ja kiertävä ohjaaja.

Lainamäärä kääntyy laskuun. Vuoden 2024 lopun lainamäärä on 36,5 milj.euroa.

Esitys valtuustolle sisältää 4 milj. euron lainanottovaltuuden. Tämä tarvitaan varmuuden vuoksi sen takia, jos jotain yllättävää tapahtuu.

Talousarvion tavoitteiden laadintaa ohjaa hyväksytty kuntastrategia Vakaa ja verraton. Kaikki tavoitteet on siitä johdettuja.

Pykälän liitteenä on taloussuunnitelma.

Ehdotus

Esittelijä: Antero Alenius, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle, että se

1. hyväksyy taloussuunnitelman 2024-2026
2. myöntää lainanottovaltuuden 4 milj. euroa vuodelle 2024.

Päätös

Hyväksyttiin.

Hallitus piti tauon tämän asian käsittelyn aikana ja kuuli jäähalliyhtiön hallituksen edustajia.

Kunnanvaltuusto, 13.11.2023, § 52

Liitteet

1 TA 2024 kv 13.11.2023, sisältää muutokset

Hallitus 6.11.2023, 277 §.

Ehdotus

Hallitus esittää valtuustolle, että se

1. hyväksyy taloussuunnitelman 2024-2026
2. myöntää lainanottovaltuuden 4 milj. euroa vuodelle 2024.

Asian käsittely

Asia keskustelun aikana pidettiin tauko. Tauon jälkeen jatkettiin keskustelua.

Keskustelun kuluessa tehtiin muutosesityksiä.

Esitys 1

Esa Järvenpään esitys:

Taloussuunnitelman sivulta 16 sivistyspalvelut kohdista poistetaan teksti:

Päivähoitajan (2kpl) ja toimistonhoitajan (1 kpl) vakanssit, muutetaan varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi (vak. nrot 4063, 4087, 4019), kustannusvaikutus noin 13 500 euroa.

sekä alemmasta sivistyspalvelut kohdasta poistetaan teksti:

Lastentarhanhoitajan vakanssien (4 kpl) muuttaminen varhaiskasvatuksen opettajaksi.

Vapautuvat lastentarhanhoitajan vakanssit varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi.

Sivulta 42 pois teksti:

Vuoden 2024 talousarviossa muutetaan kolme vapautunutta vakanssia; vakanssit 4063, 4087 ja 4109.

Vapautuva kustannusvaikutus 13 500 euroa siirretään vapaa-aikapalveluiden käyttöön.

Suvi Järvenpää kannatti esitystä.

Esitys 2

Esa Järvenpään esitys:

Elinympäristöpalvelut veloitetaan käyttösuunnitelmassaan kohdentamaan markkinointiin nyt talousarviokirjassa olevan 20 000 euron lisäksi 20 000 euroa. Elinympäristöpalvelujen määräraha pidetään kokonaisuutena ennallaan.

Sivun 63 alaosan tekstiksi muutetaan:

Määrärahavaraukset

- Markkinointimääräraha 40 000 euroa

Suvi Järvenpää kannatti esitystä.

Esitys 3

Vilho Ponkiniemen esitys:

Sivu 65 poistetaan kappaleesta investoinnit lukuohjeesta kohta: *Mustat tekstit ovat valtuustolle sitovaa tasoa* ja seuraavasta kappaleesta poistetaan *suluissa oleva (mustat eurot)* ja tilalle teksti: vuoden 2024 osalta.

Hannamajja Oinonen kannatti esitystä.

Esitys 4 + esitys 8.

Esa Järvenpää esitti alunperin esityksen, jossa oli samassa esityksessä esitys 4 ja esitys 8. Hän jakoi myöhemmän keskustelun kuluessa esityksensä kahteen osaan.

Esitys 4

Esa Järvenpään esitys:

Investoinneista sivulta 67 kohdasta Hämeenkyrö talo, vuoden 2025 summa muutetaan 1 000 000 euroksi ja 2026 vuoden summa 2 500 000 euroksi.

Suvi Järvenpää kannatti esitystä.

Esitys 5

Eeva Harhalan esitys:

Esitän, että Heinijärven koulun pihan kunnostamiseen varatut määrärahat siirretään siten, että taulukossa nyt vuodelle 2025 oleva summa 165 000 euroa jaetaan kahdelle vuodelle, vuodelle 2024 80 000 euroa ja vuodelle 2025 85 000 euroa. Koska lasten turvallisuudesta ei voida säästää.

Risto Linnainmaa kannatti esitystä.

Esitys 6

Vilho Ponkiniemen esitys:

Taloussuunnitelmasta, sen investointiosasta, poistetaan Hämeenkyrötalon kohdalla olevat summat.

talousarviovuosi 2024 / 150 000, suunnitelmavuosi 2025 / 2000 000 e,
suunnitelmavuosi 2026 / 3000 000 e.

Perusteena on, että kunnan taloustilanne ei näinä epävakaina aikoina ole niin vahva, että kuvatun kaltaisia investointeja voidaan tehdä. Taloussuunnitelmaan on myös kirjattu, että investoinnit pidetään pienempinä kuin poistot ja velkamäärää tullaan pienentämään.

Tämä toteutuu vain tekemällä nämä muutokset tähän suunnitelmaan.

Mirka Löf kannatti esitystä.

Esitys 7

Mira Cardin esitys:

Taloussuunnitelmaan palautetaan sivistyslautakunnan esittämät Myllykolon kehittämisen eurot.

Johanna Martikainen kannatti esitystä.

Esitys 8

Esa Järvenpään esitys:

Sivulta 69 kohdasta Heinijärven koulun peruskorjaus vuoden 2026 summa 500 000 poistetaan.

Suvi Järvenpää kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty 8 hallituksen esityksestä poikkeavaa kannatettua esitystä ja on äänestettävä.

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan esityksen äänestystavaksi.

Äänestykset

Äänestys 1

Vastakkain ovat Esa Järvenpään esitys (esitys 1) vakansseista ja pohjaesitys.

Pohjaesitys on Jaa ja Järvenpään esitys on Ei. Äänetyksessä annettiin 28 jaa-ääntä ja 6 Ei ääntä.

Äänestys 2

Vastakkain ovat Esa Järvenpään esitys (esitys 2) markkinointirahan lisäämisestä ja pohjaesitys. Pohjaesitys on Jaa ja Järvenpään esitys on Ei. Äänetyksessä annettiin 18 jaa-ääntä ja 16 ei-ääntä.

Äänestys 3

Vastakkain ovat Vilho Ponkiniemen esitys (esitys 3) tekstien poistamisesta investointiosan selosteosasta ja pohjaesitys. Pohjaesitys on Jaa ja Ponkiniemen esitys on Ei. Äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä ja 25 ei-ääntä.

Äänestys 4

Vastakkain ovat Esa Järvenpään esitys (esitys 4) Hämeenkyrötalon eurojen muuttamisesta ja Vilho Ponkiniemen esitys 6 Hämeenkyrötalon eurojen poistamisesta. Järvenpään esitys on Jaa ja Ponkiniemen esitys on Ei. Äänestyksessä annettiin 28 jaa-ääntä ja 6 ei-ääntä.

Äänestys 5

Vastakkain ovat edellisessä äänestyksessä voittanut Järvenpään esitys ja pohjaesitys. Pohjaesitys on Jaa ja Järvenpään esitys Ei. Äänestyksessä annettiin 14 jaa-ääntä ja 20 ei-ääntä.

Äänestys 6

Vastakkain ovat Eeva Harhalan esitys (esitys 5) Heinijärven pihan määrärahoista ja pohjaesitys. Pohjaesitys on Jaa ja Harhalan esitys on Ei. Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä ja 23 ei-ääntä.

Äänestys 7

Vastakkain ovat Mira Cardin esitys (esitys 7) Myllykolun määrärahojen palauttamisesta ja pohjaesitys. Pohjaesitys on Jaa ja Cardin esitys on Ei. Äänestyksessä annettiin 24 jaa-ääntä ja 10 ei-ääntä.

Äänestys 8

Vastakkain ovat Esa Järvenpään esitys (esitys 8) Heinijärven koulun investointimäärärahan poistamisesta suunnitteluvuosilta ja pohjaesitys. Pohjaesitys on Jaa ja Järvenpään esitys on Ei. Äänestyksessä annettiin 22 jaa-ääntä ja 12 ei-ääntä.

Äänestykset

Äänestys 1 Varhaiskasvatuksen opettajan virat. Pohjaesitys Jaa, Järvenpään esitys Ei (ei muuteta vakansseja varhaiskasvatuksen opettajiksi)

Jaa

Mirka Löf
Rauno Mäki
Tuomas Potila
Sami Vesikko
Eeva Harhala
Janne Mäkinen
Johanna Martikainen
Hannele Nordfors
Hannamaija Oinonen
Päivi Hiltunen
Risto Linnainmaa
Heikki Uusitalo
Katariina Pylsy
Mira Card
Pasi Eloranta
Vilho Ponkiniemi
Tommi Hollo
Jarmo Järvinen
Anna-Kaisa Immonen
Mauri Lepola
Kirsi Parhankangas
Jarmo Kalliola
Tiina Jokela
Suvi Järvenpää
Arja-Riitta Väre
Heimo Nordfors
Olavi Pesu
Jari Takala

Ei

Esa Järvenpää
Maarit Lepistö
Raija Westergård
Kati Seppä
Jouni Lampinen
Tommi Väre

Äänetyks 2. Markkinointirahan lisääminen. Pohjaesitys Jaa, Järvenpään esitys Ei (markkinointiin 20 000 euroa lisää, elinympäristöpalvelujen eurot kokonaisuudessaan ennallaan)

Jaa

Eeva Harhala
Heimo Nordfors
Risto Linnainmaa
Olavi Pesu
Anna-Kaisa Immonen
Tuomas Potila
Kati Seppä
Katariina Pylsy
Janne Mäkinen
Sami Vesikko
Päivi Hiltunen
Hannele Nordfors
Heikki Uusitalo
Tiina Jokela
Jouni Lampinen
Pasi Eloranta
Tommi Väre
Hannamaija Oinonen

Ei

Rauno Mäki
Esa Järvenpää
Jarmo Kalliola
Maarit Lepistö
Raija Westergård
Mauri Lepola
Tommi Hollo
Arja-Riitta Väre
Kirsi Parhankangas
Suvi Järvenpää
Mirka Löf
Vilho Ponkiniemi
Jarmo Järvinen
Johanna Martikainen
Mira Card
Jari Takala

Äänestys 3 Investointiosan lukuohjeesta tekstien poisto. Pohjaesitys Jaa, Ponkiniemen esitys ei (tekstimuutokset)

Jaa

Heimo Nordfors
Heikki Uusitalo
Kirsi Parhankangas
Olavi Pesu
Pasi Eloranta
Jarmo Kalliola

Hannele Nordfors
Tommi Hollo
Anna-Kaisa Immonen

Ei

Rauno Mäki
Jarmo Järvinen
Risto Linnainmaa
Esa Järvenpää
Sami Vesikko
Kati Seppä
Maarit Lepistö
Janne Mäkinen
Johanna Martikainen
Mirka Löf
Vilho Ponkiniemi
Raija Westergård
Mauri Lepola
Päivi Hiltunen
Eeva Harhala
Hannamaija Oinonen
Tiina Jokela
Tommi Väre
Katariina Pylsy
Tuomas Potila
Jouni Lampinen
Suvi Järvenpää
Mira Card
Arja-Riitta Väre
Jari Takala

Äänestys 4 Hämeenkyrötaloon varatut eurot. Järvenpään esitys Jaa (eurojen muutos Hämeenkyrötaloon) Ponkiniemen esitys Ei (Hämeenkyrötalon eurot pois taloussuunnitelmasta)

Jaa

Rauno Mäki
Heikki Uusitalo
Hannele Nordfors
Eeva Harhala
Janne Mäkinen
Kati Seppä
Suvi Järvenpää
Pasi Eloranta
Kirsi Parhankangas
Mauri Lepola
Tommi Hollo
Esa Järvenpää
Jarmo Kalliola
Päivi Hiltunen
Heimo Nordfors
Anna-Kaisa Immonen

Tuomas Potila
Johanna Martikainen
Arja-Riitta Väre
Jarmo Järvinen
Olavi Pesu
Maarit Lepistö
Katariina Pylsy
Sami Vesikko
Mira Card
Risto Linnainmaa
Tiina Jokela
Jari Takala

Ei

Vilho Ponkiniemi
Mirka Löf
Raija Westergård
Jouni Lampinen
Hannamaija Oinonen
Tommi Väre

Äänestys 5 Hämeenkyrötalo eurot. Pohjaesitys Jaa, Järvenpään esitys Ei (muutetut eurot Hämeenkyrötaloon)

Jaa

Risto Linnainmaa
Maarit Lepistö
Kati Seppä
Heimo Nordfors
Tuomas Potila
Eeva Harhala
Päivi Hiltunen
Hannele Nordfors
Tiina Jokela
Pasi Eloranta
Heikki Uusitalo
Anna-Kaisa Immonen
Olavi Pesu
Katariina Pylsy

Ei

Rauno Mäki
Esa Järvenpää
Sami Vesikko
Raija Westergård
Hannamaija Oinonen
Mirka Löf
Tommi Hollo
Janne Mäkinen
Johanna Martikainen
Kirsi Parhankangas
Vilho Ponkiniemi
Mauri Lepola

Suvi Järvenpää
Jouni Lampinen
Jarmo Järvinen
Arja-Riitta Väre
Mira Card
Tommi Väre
Jarmo Kalliola
Jari Takala

Äänestys 6 Heinijärven piha, Pohjaesitys Jaa, Harhalan esitys Ei (eurojen siirto kahdelle vuodelle ja aikaistus)

Jaa

Hannele Nordfors
Heikki Uusitalo
Tuomas Potila
Esa Järvenpää
Janne Mäkinen
Heimo Nordfors
Jouni Lampinen
Johanna Martikainen
Jarmo Järvinen
Tommi Hollo
Kirsi Parhankangas

Ei

Eeva Harhala
Sami Vesikko
Rauno Mäki
Risto Linnainmaa
Arja-Riitta Väre
Pasi Eloranta
Mauri Lepola
Mirka Löf
Päivi Hiltunen
Vilho Ponkiniemi
Raija Westergård
Hannamaija Oinonen
Suvi Järvenpää
Anna-Kaisa Immonen
Maarit Lepistö
Tiina Jokela
Mira Card
Katariina Pylsy
Kati Seppä
Olavi Pesu
Jarmo Kalliola
Tommi Väre
Jari Takala

Äänestys 7 Myllykolun määrärahat. Pohjaesitys Jaa, Cardin esitys Ei (palautetaan sivistyslautakunnan esittämät Myllykolurahat)

Jaa

Kati Seppä
Rauno Mäki
Sami Vesikko
Heikki Uusitalo
Risto Linnainmaa
Jarmo Kalliola
Esa Järvenpää
Päivi Hiltunen
Tuomas Potila
Raija Westergård
Janne Mäkinen
Kirsi Parhankangas
Arja-Riitta Väre
Tommi Hollo
Tiina Jokela
Pasi Eloranta
Jouni Lampinen
Suvi Järvenpää
Heimo Nordfors
Olavi Pesu
Maarit Lepistö
Jarmo Järvinen
Tommi Väre
Jari Takala

Ei

Hannele Nordfors
Mirka Löf
Johanna Martikainen
Katariina Pylsy
Mira Card
Eeva Harhala
Vilho Ponkiniemi
Mauri Lepola
Anna-Kaisa Immonen
Hannamajja Oinonen

Äänestys 8 Heinijärvi Pohjaesitys Jaa, Järvenpään esitys Ei (Heinijärven koulun peruskorjauksen eurot pois)

Jaa

Rauno Mäki
Risto Linnainmaa
Janne Mäkinen
Mauri Lepola
Raija Westergård
Pasi Eloranta
Heimo Nordfors
Johanna Martikainen
Katariina Pylsy
Tuomas Potila

Päivi Hiltunen
Mirka Löf
Sami Vesikko
Olavi Pesu
Hannele Nordfors
Tiina Jokela
Heikki Uusitalo
Mira Card
Eeva Harhala
Hannamajja Oinonen
Suvi Järvenpää
Jari Takala

Ei

Esa Järvenpää
Maarit Lepistö
Jouni Lampinen
Arja-Riitta Väre
Tommi Hollo
Kirsi Parhankangas
Vilho Ponkiniemi
Jarmo Järvinen
Kati Seppä
Anna-Kaisa Immonen
Jarmo Kalliola
Tommi Väre

Päätös

Valtuusto hyväksyi taloussuunnitelman näillä muutoksilla:

1. Sivulta 65 poistetaan kappaleesta investoinnit lukuohjeesta kohta: *Mustat tekstit ovat valtuustolle sitovaa tasoa* ja seuraavasta kappaleesta poistetaan *suluissa oleva (mustat eurot)* ja tilalle teksti: vuoden 2024 osalta.
2. Investoinneista sivulta 67 kohdasta Hämeenkyrö-talo, vuoden 2025 summa muutetaan 1 000 000 euroksi ja 2026 vuoden summa 2 500 000 euroksi.
3. Heinijärven koulun pihan kunnostamiseen varatut määrärahat siirretään siten, että taulukossa nyt vuodelle 2025 oleva summa 165 000 euroa jaetaan kahdelle vuodelle, vuodelle 2024 80 000 euroa ja vuodelle 2025 85 000 euroa, koska lasten turvallisuudesta ei voida säästää.

Valtuusto hyväksyi lainanottovaltuuden.

Elinympäristöjohtaja Ritva Asula-Myllynen ja valtuutettu Janne Kantti poistuivat tauon aikana.

Tiedoksi

talous- ja hallintojohtaja Paloranta, lautakunnat, taloussuunnittelija Rönkkö

§ 53

Ilmoitusasiat

1. Valtuuston valokuvaus klo 17.15 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kokouksessa jätettiin seuraavat valtuustoaloitteet:

1. Esa Järvenpään aloite vuokrakerrostalon rakentamisesta Kyröskoskelle
2. Eeva Harhalan aloite maksuttomien kuntosalivuorojen tarjoamisesta alle 20-vuotiaille
3. Vasemmistoliiton aloite auras kilpailutuksen ehdoista iäkkäiden kuntalaisten tonttiliittymien kohdalla

Kunnallisvalitus

§52

Kunnallisvalitusohje

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
hameenlinna.hao@oikeus.fi
puh: 029 56 42200/vaihde
faxi: 029 56 42269

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika on 30 päivää.

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen ja kuntalain 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskirjassa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätöksestä valitetaan ja muutosvaatimus perusteineen sekä
- valittajan nimi ja kotikunta, sekä osoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valituskirjan laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjassa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valitusasiakirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan allekirjoitettava.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä, sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on esitettävä valtakirjansa tai osoitettava oikeutensa edustukseen hallintolain 12 §:n mukaisesti.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Tuomioistuinten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (tuomioistuinmaksulaki 1.1.2016) nojalla muutoksenhakijalta voidaan periä hallinto-oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu.

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Hämeenkyrön kunnan kirjaamosta kirjaamon aukioloaikana ma-pe klo 9.00 - 15.00.

Postiosoite: Hämeenkyrön kunta, Härkikuja 7, 39100 Hämeenkyrö

Sähköposti: kirjaamo@hameenkyro.fi

Puhelin: 03 565 23000

Muutoksenhakukielto

§49, §50, §51, §53

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)